

BESCHIKKING

m.e.r.-aanmeldingsnotitie (onder drempelwaarde)

datum: 01 mei 2025

gemeente Winterswijk

nr.: 2023MER0055

De drijver van het agrarische bedrijf op het adres Ratumseweg 34-36 in Winterswijk Ratum is van plan om de dierbezetting te wijzigen. In de beoogde situatie worden 235 melk- en kalfkoeien vanaf 2 jaar (A 1.100 (HA 1.100)) en 36 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar (A 3.100 (HA 2.100)) gehouden. Verder wijzigt de aanduiding van de stallen. Voor dit project hebben wij op 3 november 2023 een aanmeldingsnotitie ontvangen. Deze aanmeldnotitie is gewijzigd op 21 februari 2025. In de aanmeldingsnotitie is informatie opgenomen waarmee de gemeente beoordeelt of het project belangrijke milieugevolgen heeft. Als er belangrijke milieugevolgen zijn, dan moet het bedrijf een Milieueffectrapport (laten) opstellen. In een Milieueffectrapport (MER) worden alle milieugevolgen van een project duidelijk in beeld gebracht. Er wordt in een MER ook aandacht besteed aan andere mogelijkheden om het project uit te voeren. De inhoud van een MER wordt betrokken bij het besluit voor de omgevingsvergunning milieu die moet worden aangevraagd om het project uit te voeren.

Het project gaat over het perceel kadastraal bekend als gemeente Winterswijk, sectie C, nummer(s) 5089 en 5087.

De aanmeldingsnotitie is ingeschreven met de volgende kenmerken:

- zaaknummer Omgevingsdienst Achterhoek: 2023MER0055.

Besluit

Wij hebben de aanmeldingsnotitie getoetst aan hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage. Wij besluiten dat voor dit project geen milieueffectrapport (MER) hoeft te worden opgesteld.

Onze procedurele en inhoudelijke overwegingen staan in achtereenvolgens bijlage 1 en 2.

Overgangsrecht inwerkingtreding omgevingswet

Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Invoeringswet Omgevingswet in werking getreden. Als een aanmeldnotitie is ingediend vóór het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet, blijft op grond van artikel 4.3 van de Invoeringswet Omgevingswet het recht zoals dat gold onmiddellijk vóór dat tijdstip van toepassing tot het besluit op die aanvraag onherroepelijk wordt. De aanmeldnotitie is ingediend op 3 november 2023. Dat betekent dat in dit geval de Wabo, zoals die gold vóór 1 januari 2024, van toepassing blijft tot het besluit op deze aanvraag onherroepelijk wordt.

Hengelo, 01 mei 2025

het college van burgemeester en wethouders van Winterswijk,

directeur Omgevingsdienst Achterhoek

Rechtsmiddelen

De aanmeldingsnotitie en het besluit hierop maken onderdeel uit van een procedure voor een omgevingsvergunning. Volgens de Algemene wet bestuursrecht (artikel 6:3) kan niemand bezwaar maken of beroep instellen tegen het besluit op de aanmeldingsnotitie, tenzij iemand direct belanghebbende is. De belanghebbende moet dan wel rechtstreeks in zijn of haar belang getroffen worden.

Iedereen heeft de mogelijkheid om tijdens de procedure voor een omgevingsvergunning om een zienswijze over het besluit in te brengen.

BIJLAGE 1: PROCEDURELE ONDERDELEN

Beoordeling

Volgens de Wet milieubeheer (artikel 7.17) moet een beoordeling plaatsvinden of het project waarvoor een aanmeldingsnotitie is gedaan belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben. Is dat het geval, dan is het opstellen van een milieueffectrapport (MER) nodig. Met de aanmeldingsnotitie is alleen beoordeeld of het project belangrijke milieueffecten heeft en of er daardoor redenen zijn om een MER op te stellen. Dit besluit is geen toestemming om het project ook uit te voeren. Daarvoor is een omgevingsvergunning voor de activiteit milieu nodig.

In sommige gevallen kan het gemeentebestuur een keuze maken (bestuurlijke afweging) om af te wijken van de algemene regels en normen. Dit is een keuze die pas gemaakt kan worden als de aanvraag omgevingsvergunning wordt beoordeeld. In het besluit op de aanmeldingsnotitie wordt nog niet onderzocht of een bestuurlijke afweging nodig is. Er wordt zoals gezegd alleen beoordeeld of een MER moet worden opgesteld.

De inhoudelijke beoordeling van de aanmeldingsnotitie staat in bijlage 2.

Bevoegd gezag

Uit de gegevens van de aanmeldingsnotitie blijkt dat het college van burgemeester en wethouders het recht en de plicht heeft om een besluit te nemen op de aanmeldingsnotitie (artikel 7.1, lid 4 van de Wet milieubeheer). Het college van B&W is daarmee bevoegd gezag. Het College heeft de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) de opdracht gegeven een besluit op de aanmeldingsnotitie te nemen.

Procedure

Wij hebben de Wet milieubeheer (paragraaf 7.6) gevolgd om tot dit besluit te komen.

BIJLAGE 2: INHOUDELIJKE BEOORDELING

1 ALGEMEEN

1.1 Inleiding

Wij hebben de aanmeldingsnotitie ontvangen als voorbereiding op een aanvraag omgevingsvergunning voor de activiteit milieu. Door de aanmeldingsnotitie kunnen we de milieueffecten beoordelen en besluiten of wel of geen MER nodig is.

De aanmeldingsnotitie die wij hebben getoetst is opgesteld door VanWestreenen B.V. in Lichtenvoorde, met datum 2 november 2023 en kenmerk StP23103011. De aanmeldnotie is aangevuld op 4 december 2024 en gewijzigd op 21 februari 2025.

De aanmeldnotitie bestaat uit de volgende onderdelen:

- toelichting vvMER + aanvraag WABO-M, met datum 21 februari 2025;
- plattegrondtekening inrichting, met situatieschets met datum 31 oktober 2023 en kenmerk 2023WM-Schieven, laatst gewijzigd: 20 februari 2025;
- Aeries berekening verschilberekening, met datum 21 februari 2025 en kenmerk: RjM2yiqfVbJw.

1.2 Beoordeling aanmeldingsnotitie

1.2.1 Algemeen toetsingskader

Volgens het Besluit milieueffectrapportage (artikel 2, lid 5 sub b) moeten we voor bepaalde activiteiten beoordelen of er belangrijke nadelige milieugevolgen zijn. Deze activiteiten staan in onderdeel D van de bijlage van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.). In dat onderdeel staan drempelwaarden. Wanneer het project boven de drempelwaarde uitkomt is een m.e.r.-beoordeling nodig. Uit die m.e.r.-beoordeling blijkt of een MER nodig is.

Voor een activiteit die onder de D-drempel blijft moeten we ook nagaan of die activiteit belangrijke milieugevolgen heeft. Dit onderzoek is minder uitgebreid dan bij een activiteit boven de drempelwaarde. Als er belangrijke milieugevolgen zijn, is toch een MER nodig.

Dit project gaat over een activiteit die is genoemd in categorie 14 van onderdeel D van het besluit m.e.r. Het project gaat over een installatie voor het houden van 35 melk- en kalfkoeien vanaf 2 jaar en 8 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar. De drempelwaarde voor de diercategorieën:

- melk-, kalf- of zoogkoeien ouder dan 2 jaar is 200 stuks.
- vrouwelijk jongvee tot 2 jaar is 340 stuks.
- melk-, kalf- of zoogkoeien ouder dan 2 jaar en vrouwelijk jongvee tot 2 jaar bij elkaar opgeteld, is 340 stuks.

Dit betekent dat de activiteit de drempelwaarden voor deze diersoorten niet overschrijdt. De beoordeling of de activiteit toch belangrijke milieugevolgen heeft, volgt hierna. De beoordeling gebeurt volgens wettelijke Europese regels (bijlage III van de EU-richtlijn milieueffectrapportage (2011/92/EU)). Deze regels gaan over:

1. de kenmerken van het project:
Bij de kenmerken van het project geven wij aandacht aan:
 - de grootte van het project en de samenhang met andere activiteiten in de omgeving;
 - het gebruik van natuurlijke hulpbronnen en het ontstaan van afvalstoffen;
 - verontreiniging en overlast;
 - het risico van ongevallen en vooral over de gebruikte stoffen of technologieën.
2. de plaats van het project:
Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu, moeten wij rekening houden met het bestaande grondgebruik.

3. de kenmerken van mogelijke effecten:

De activiteiten waarover het project gaat, kan ongewenste gevolgen hebben voor het milieu. Hierbij moet we samen met de onder 1 en 2 genoemde punten rekening houden met:

- het bereik van het nadelige effect (hoe groot is het gebied dat kan worden getroffen en hoe groot is de groep mensen die daarvan hinder ondervindt);
- de invloed van het nadelige effect buiten de Nederlandse grens;
- de kans dat het effect optreedt;
- de duur van het effect, het aantal keren dat het effect kan voorkomen en of het effect ongedaan kan worden gemaakt.

Hieronder hebben we dit verder uitgewerkt.

1.2.2 Omgeving

Het bedrijf waar het project wordt uitgevoerd ligt in het buitengebied van de gemeente Winterswijk, ten oosten van de kern Winterswijk.

Het bedrijf ligt niet in een waterwingebied, grondwaterbeschermingsgebied of een stiltegebied. Het bedrijf ligt wel binnen 250 meter van een zeer kwetsbaar gebied op basis van de voormalige Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Dit is nu een Ammoniakbuffergebied.

1.2.3 Geldende situatie

Voor het bedrijf zijn eerder de onderstaande vergunningen verleend en/of meldingen gedaan:

- 7 juli 2008:
een revisievergunning milieu op grond van de Wet milieubeheer;
- 24 juli 2020:
een melding op grond van het Activiteitenbesluit voor het wijzigen van het bedrijf;
- 31 mei 2023;
een melding op grond van het Activiteitenbesluit voor het wijzigen van het bedrijf.

Binnen het bedrijf mag volgens de verleende vergunningen/meldingen maximaal het volgende aantal dieren worden gehouden in het daarbij aangegeven stalsysteem:

tabel 1: geldende situatie

stal	diercategorie	Rav (OW-code)	aantal dieren	geuremissie (ouE/sec.)	NH ₃ -emissie (kg/j)	max. NH ₃ -emissie (kg/j)	PM ₁₀ -emissie (g/j)	max. PM ₁₀ -emissie (g/j)
E	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	A 1.100 (HA 1.100)	71	0,0	923,0	923,0	8.378,0	8.378,0
E	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	A 1.100 (HA 1.100)	113	0,0	1.469,0	1.469,0	16.724,0	16.724,0
H	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	A 1.100 (HA 1.100)	16	0,0	208,0	208,0	2.368,0	2.368,0
H	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	A 3.100 (HA 2.100)	18	0,0	79,2	79,2	684,0	684,0
K	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	A 3.100 (HA 2.100)	16	0,0	70,4	70,4	608,0	608,0
I	volwassen paarden (3 jaar en ouder)	K 1.100 (HL 1.100)	4	0,0	20,0	20,0	0,0	0,0
Totaal				0,0	2.769,6	2.769,6	28.762,0	28.762,0

1.2.4 Voorgenomen activiteiten

Door middel van de aanmeldingsnotitie maakt het bedrijf bekend dat het van plan is om 35 melk- en kalfkoeien vanaf 2 jaar (A 1.100 (HA 1.100)) en 2 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar (A 3.100 (HA 2.100)) meer te gaan houden. De drempelwaarden die in categorie 14 van onderdeel D van het besluit m.e.r. zijn genoemd, worden niet overschreden.

Het project gaat over het houden van het volgende aantal dieren in het daarbij aangegeven stalsysteem:

tabel 2: situatie volgens aanmeldingsnotitie

stal	diercategorie	Rav(OW -code)	aantal dieren	geuremissie (ouE/sec.)	NH ₃ -emissie (kg/j)	max. NH ₃ -emissie (kg/j)	PM ₁₀ -emissie (g/j)	max. PM ₁₀ -emissie (g/j)
E	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	A 1.100 (HA 1.100)	75	0,0	975,0	975,0	8.850,0	8.850,0
E	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	A 1.100 (HA 1.100)	143	0,0	1.859,0	1.859,0	21.164,0	21.164,0
H	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	A 1.100 (HA 1.100)	17	0,0	221,0	221,0	2.516,0	2.516,0
H	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	A 3.100 (HA 2.100)	26	0,0	114,4	114,4	988,0	988,0
K	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	A 3.100 (HA 2.100)	10	0,0	44,0	44,0	380,0	380,0
Totaal				0,0	3.213,4	3.213,4	33.898,0	33.898,0

1.2.5 Samenhang met andere activiteiten (cumulatieve en individuele effecten)

Het bedrijf is een vergunningplichtige inrichting. Het is een type C-inrichting zoals bedoeld in het Activiteitenbesluit.

De activiteiten binnen het bedrijf hebben gevolgen voor de omgeving van het bedrijf. Deze effecten gaan vooral over geur, ammoniakemissie, luchtkwaliteit (fijnstof), geluid, bodem en overige aspecten, zoals energie, water, afval en vervoer. Buiten de landsgrenzen zijn er geen effecten.

We beoordelen ook de gezamenlijke effecten met andere (veehouderij) bedrijven. Dit zijn de cumulatieve effecten. De effecten doen zich vooral voor bij de uitstoot (emissie) van geur. Ook de emissie van stikstofverbindingen (ammoniak (NH₃) en/of stikstofoxiden (NO_x)) en

fijnstof kunnen hiervoor van belang zijn.

Geur

Geur kan belangrijke negatieve effecten hebben voor de omgeving. Die effecten kunnen het opstellen van een MER nodig maken. Om een indruk te krijgen van de geureffecten, moeten we bepalen wat de geureffecten op de omgeving zijn van de nieuwe activiteiten.

Individueel effect geur (voorgrondbelasting)

Wij hebben de aanmeldingsnotitie getoetst aan de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) en de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv). In de Wgv (artikel 3 tot en met 9) is vastgelegd hoe de geurhinder wordt bepaald. Dit is verder uitgewerkt in de Rgv. Deze toetsing geeft aan of er belangrijke nadelige gevolgen zijn voor het milieu door geur.

Voor een aantal diercategorieën gelden omrekeningsfactoren waarmee de geuremissie kan worden berekend. Die omrekeningsfactoren staan in bijlage 1 van de Rgv. Met behulp van een rekenmodel ('V-Stacks vergunning') kan de geurbelasting in de omgeving worden berekend. Deze geurbelasting wordt uitgedrukt in aantal odourunits per kubieke meter lucht (ou_E/m^3). Voor de overige diercategorieën waarvoor geen geuremissiefactoren zijn vastgesteld gelden vaste afstanden tot geurgevoelige objecten. Die vaste afstanden zijn afstanden die op z'n minst moeten worden aangehouden.

Voor alle veehouderijen moet altijd een minimale afstand van stalgevel tot de gevel van een gevoelig object worden aangehouden.

Verder toetsen we aan gemeentelijk geurbeleid als de gemeente dat heeft vastgesteld. In het geurbeleid kunnen andere eisen zijn vastgelegd voor geuremissie en aan te houden afstanden dan de eisen uit de Wgv. De gemeente Winterswijk heeft geen geurbeleid vastgesteld.

Samengevat moet het bedrijf voldoen aan de volgende eisen:

tabel 3:

ligging geurgevoelig object	geurnorm (ou_E/m^3) ¹⁾	minimumafstand (m) ²⁾	gevel-tot-gevel-afstand (m) ³⁾
binnen bebouwde kom	3	100	50
buiten bebouwde kom	14	50	25

¹⁾ Er gelden geuremissiefactoren voor rundvee (cat. A 4 t/m A 6 van bijlage 1 Rav), schapen, geiten, varkens en pluimvee. Voor deze dieren gelden de geurnormen uit deze kolom. Deze geurnormen gelden niet voor een geurgevoelig object dat deel uitmaakt van een andere veehouderij of van een voormalige bedrijfswoning die na 19 maart 2000 geen deel meer uitmaakt van een andere veehouderij. Deze geurnormen gelden ook niet voor woningen en andere geurgevoelige objecten die zijn gebouwd in het kader van 'functieverandering', zoals bedoeld in de Wet geurhinder en veehouderij (artikel 14).

²⁾ Voor rundvee (cat. A 1 t/m A 3 en A 7 van bijlage 1 Rav), konijnen en paarden gelden geen geurnormen. De minimale afstandsnormen uit deze kolom gelden, gemeten vanaf het dichtstbijzijnde emissiepunt, tot de gevel van een gevoelig object. De minimale afstandsnormen buiten de bebouwde kom uit deze kolom gelden ook voor een geurgevoelig object dat deel uitmaakt van een andere veehouderij of van een voormalige bedrijfswoning die na 19 maart 2000 geen deel meer uitmaakt van een andere veehouderij, en voor woningen of gevoelige objecten die zijn gerealiseerd in het kader van 'functieverandering' zoals bedoeld in de Wet geurhinder en veehouderij (artikel 14).

³⁾ Er geldt een minimum afstandseis voor alle veehouderijtypen, gemeten vanaf de gevel van het dichtstbijzijnde dierenverblijf tot de gevel van een geurgevoelig object.

Binnen het bedrijf worden dieren gehouden waarvoor geen geuremissiefactoren gelden. Zie hiervoor tabel 2. Een berekening met 'V-Stacks vergunning' kunnen we daarom voor deze dieren niet uitvoeren. Voor deze dieren gelden alleen vaste afstanden die we moeten aanhouden.

De afstand tussen het emissiepunt van het dichtstbijzijnde dierenverblijf waar dieren worden gehouden waarvoor geen geuremissiefactoren zijn vastgesteld, tot de gevel van het geurgevoelige object (Raetmansweg 5 in Winterswijk Ratum) bedraagt ongeveer 240 meter.

Dit geurgevoelige object ligt buiten de bebouwde kom. Deze afstand voldoet aan de minimale afstanden (tabel 3, derde kolom).

De minimale afstand van de buitenzijde van een dierenverblijf van het bedrijf tot de buitenzijde van een geurgevoelig object (Raetmansweg 5 in Winterswijk Ratum) bedraagt ongeveer 214 meter. Dit geurgevoelige object ligt buiten de bebouwde kom. Deze afstand voldoet aan de minimale afstanden (tabel 3, vierde kolom).

De conclusie met betrekking tot individuele geurbelasting is dat wordt voldaan aan de normen die gelden voor de geurbelasting en de minimale afstandseisen tot geurgevoelige objecten. Voor de geurbelasting op de omgeving is geen sprake van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu wanneer het project wordt uitgevoerd. Er is dan ook voor wat betreft het aspect geur geen reden om een MER te laten opstellen.

Ammoniak (en andere stikstofverbindingen)

Cumulatief effect

Er zijn in Nederland natuurgebieden (Natura 2000-gebieden) aangewezen die extra beschermd moeten worden tegen de neerslag (depositie) van te veel stikstof. De bescherming van de Natura 2000-gebieden is geregeld in de Wet natuurbescherming (Wnb). De Wnb is de opvolger van de Natuurbeschermingswet (Nbw). De Provincie is voor de Wnb bevoegd gezag en regelt de toestemmingen voor de Wnb. Dit kan door middel van een Wnb-vergunning of een 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) bij een omgevingsvergunning.

Ammoniak (NH_3) uit stallen is één van de bronnen van stikstof (stikstofverbindingen). En de vervoersbewegingen binnen de inrichting kunnen ook een bron van stikstof (NO_x) zijn. De depositie van stikstofverbindingen kan belangrijke negatieve effecten hebben voor Natura 2000-gebieden. Die effecten kunnen het opstellen van een MER nodig maken.

Om een indruk te krijgen van die effecten, moeten we bepalen wat de depositie-effecten zijn van de nieuwe activiteiten binnen het bedrijf. Die effecten moeten we vergelijken met de effecten van de toegestane activiteiten (referentie).

Op 10 april 2009 is voor het bedrijf op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 een vergunning verleend. Deze vergunning vormt daarmee de referentie.

De referentie voor de emissie van ammoniak afkomstig van de aanwezige dieren staat in onderstaande tabel:

tabel 4: geldende situatie

stal	diercategorie	Stalsysteem	Rav (OW-code)	aantal dieren	NH ₃ (kg/dierplaats/j)	NH ₃ -emissie (kg/j)
C	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	Overige huisvestingssystemen	A 3.100 (HA 2.100)	30	4,4	132
C	Fokstieren en overig rundvee	Overige huisvestingssystemen	A 7.100 (HA 6.100)	1	6,2	6,2
E	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	Overige huisvestingssystemen, toenmalig beweiden, geen pas maatregel	A 1.100 (HA 1.100)	165	13	2145
E	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	Overige huisvestingssystemen	A 3.100 (HA 2.100)	30	4,4	132
F	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	Overige huisvestingssystemen	A 3.100 (HA 2.100)	30	4,4	132
H	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	Overige huisvestingssystemen	A 3.100 (HA 2.100)	50	4,4	220
I	volwassen paarden (3 jaar en ouder)	Overige huisvestingssystemen	K 1.100 (HL 1.100)	4	5	20
Totaal						2787,2

Het bedrijf wil volgens de aanmeldingsnotitie de volgende dieren gaan houden:

tabel 5: situatie volgens aanmeldingsnotitie

stal	diercategorie	Stalsysteem	Rav (OW-code)	aantal dieren	NH ₃ (kg/dierplaats/j)	NH ₃ -emissie (kg/j)
E	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	Overige huisvestingssystemen, toenmalig beweiden, geen pas maatregel	A 1.100 (HA 1.100)	75	13	975,0
E	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	Overige huisvestingssystemen	A 1.100 (HA 1.100)	143	13	1.859,0
H	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	Overige huisvestingssystemen	A 1.100 (HA 1.100)	17	13	221,0
H	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	Overige huisvestingssystemen	A 3.100 (HA 2.100)	26	4,4	114,4
K	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	Overige huisvestingssystemen	A 3.100 (HA 2.100)	10	4,4	44,0
Totaal						3.213,4

Op 27 oktober 2023 heeft het bedrijf een aanvraag Wnb-vergunning ingediend voor het uitbreiden van de veehouderij door middel van extern salderen.

Door de voorgenomen wijziging binnen het bedrijf neemt de emissie van stikstofverbindingen toe ten opzichte van de referentie met 426,2 kg (ammoniak) per jaar. Het is aannemelijk dat die toename van de emissie ook een toename van de depositie van stikstofverbindingen op het dichtstbijgelegen Natura 2000-gebied (Willinks Weust) betekent. Die toename is niet verboden, zolang maar wordt voldaan aan de beleidsregels - zoals bijvoorbeeld extern salderen - die door de Provincie zijn opgesteld.

In de aanmeldingsnotitie is aangegeven dat externe saldering plaatsvindt volgens de beleidsregels van de provincie Gelderland. Externe saldering betekent kortgezegd dat de

stikstofemissie van één of meer andere locaties wordt ingetrokken om de toename van de stikstofemissie op de andere locatie toe te staan. Door de toepassing van die provinciale beleidsregels wordt voorkomen dat er belangrijke negatieve effecten te verwachten zijn op het Natura 2000-gebied als gevolg van de emissietoename.

We concluderen daarom dat er, voor wat betreft de depositie van stikstofverbindingen op het dichtbijgelegen Natura 2000-gebied, geen MER hoeft te worden opgesteld.

Individueel effect ammoniak

Wij hebben beoordeeld of er redelijke maatregelen worden genomen om de uitstoot van ammoniak door het houden van dieren, te beperken. We hebben de aanmeldingsnotitie daarom getoetst aan het Besluit emissiearme huisvesting (Beh). In het Beh wordt invulling gegeven aan het algemene emissiebeleid van ammoniak vanuit stallen voor heel Nederland. Er mogen geen nieuwe huisvestingssystemen meer vergund worden met een emissiefactor die hoger is dan maximale emissiewaarden die in de bijlage van het Besluit staan. Verder moet het bedrijf als geheel voldoen aan de maximale emissiewaarde.

Onderstaande tabel geeft de gevraagde situatie weer in relatie tot het Besluit emissiearme huisvesting.

tabel 6: gevraagde situatie

stal	diercategorie	Stal systeem	Rav/ OW-code	aantal dieren	NH ₃ (kg/dier plaats/j)	NH ₃ -emissie (kg/j)	max. NH ₃ -emissie (kg/j)	Kolom Beh
E	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	Overige huisvestingssystemen, toenmalig beweiden, geen pas maatregel	A 1.100 (HA 1.100)	75	13	975,0	13	A
E	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	Overige huisvestingssystemen	A 1.100 (HA 1.100)	143	13	1.859,0	-	
H	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	Overige huisvestingssystemen	A 1.100 (HA 1.100)	17	13	221,0	-	
H	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	Overige huisvestingssystemen	A 3.100 (HA 2.100)	26	4,4	114,4	-	
K	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	Overige huisvestingssystemen	A 3.100 (HA 2.100)	10	4,4	44,0	-	
Totaal						3.213,4		

Voor de diercategorie vrouwelijk jongvee tot 2 jaar gelden geen maximale emissiewaarden. De voorgestelde huisvestingssystemen in stallen H en K voor vrouwelijk jongvee voldoen daarmee aan het Beh.

Stal E en H voor 143 en 17 melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar is een dierenverblijf dat is opgericht vóór 1 april 2008. Voor deze stal is geen maximale emissiewaarde van toepassing. De uitvoering van deze stal voldoet aan het Beh.

Stal E voor 75 melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar is opgericht na 1 april 2008 en voor 1 juli 2015, deze stal valt onder kolom A van het Beh. Hiervoor geldt een maximale emissiewaarde van 12,2 kg NH₃ per dierplaats per jaar. Indien het een huisvestingssysteem betreft voor het houden van melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar die worden beweid, bedraagt de maximale emissiewaarde 13,0 kg NH₃ per dierplaats per jaar. De melk- en kalfkoeien uit stal E worden beweid. Stal E voor de 75 melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar voldoet hiermee aan het Beh.

Hiervoor is de depositie van stikstof op Natura 2000-gebieden beoordeeld. Ook andere zeer

kwetsbare gebieden die door de Provincie zijn aangewezen moeten worden beschermd tegen een te hoge stikstofdepositie. Dit is geregeld in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Wij hebben het project getoetst aan de Wav. Uit die beoordeling blijkt dat geen van de dierenverblijven van het bedrijf binnen een zeer kwetsbaar gebied ligt. Wel liggen de dierenverblijven binnen een zone van 250 meter rondom zo'n kwetsbaar gebied. Aangezien het bedrijf binnen de zone valt mag het uitbreiden met het rundvee tot een maximale stikstof emissie van 200 stuks melkvee en 140 stuks vrouwelijk jongvee samen. Dit bedraagt 3.216 kg NH₃. In de beoogde situatie wordt een emissie van 3.213,4 kg NH₃ per jaar aangevraagd.

Aangezien voldaan wordt aan het Beh voor ammoniak en de uitbreiding enkel rundvee betreft worden geen nadelige effecten voor de omgeving verwacht. Er is dan ook voor wat betreft het aspect ammoniak geen reden om een MER te laten opstellen.

Fijnstof en luchtkwaliteit

Cumulatief effect fijnstof/luchtkwaliteit

Het project veroorzaakt emissie van fijnstof. Fijnstof zijn zwevende deeltjes in de lucht die kleiner zijn dan 10 micrometer (PM₁₀). Fijnstof kan bij een bepaalde concentratie schadelijk zijn voor de gezondheid. Om te beoordelen of er cumulatieve effecten voor fijnstof zijn, kan een cumulatieberekening worden gemaakt. Een cumulatieberekening wordt gemaakt als aan de volgende twee voorwaarden uit de 'Regeling beoordeling luchtkwaliteit' wordt voldaan:

- het bedrijf dat het project gaat uitvoeren heeft een fijnstofemissie van meer dan 800 kg PM₁₀ per jaar en
- binnen 500 meter van het dichtstbijzijnde emissiepunt van het bedrijf ligt een andere veehouderij die ook een fijnstofemissie heeft van meer dan 800 kg PM₁₀ per jaar.

De grens van 800 kg PM₁₀ per jaar wordt verlaagd naar 500 kg als de achtergrondconcentratie hoger is dan 27 microgram per kubieke meter (µg/m³) is.

De achtergrondconcentratie van fijnstof (PM₁₀) is in de Achterhoek ruim lager dan 27 µg/m³. Hierdoor wordt de grens voor het al of niet uitvoeren van een cumulatieberekening voor fijnstof niet verlaagd naar 500 kg fijnstof, maar blijft 800 kg.

In onderstaande tabel is per diercategorie en per stal de fijnstofemissie weergegeven.

tabel 7: gevraagde situatie

stal	diercategorie	stalsysteem	Rav (OW-code)	aantal dieren	PM ₁₀ -emissie (g/dr/j)	PM ₁₀ -emissie (g/j)
E	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	overige huisvestingssystemen; beweiden	A 1.100 (HA 1.100)	75	118	8.850,0
E	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	overige huisvestingssystemen; permanent opstallen	A 1.100 (HA 1.100)	143	148	21.164,0
H	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	overige huisvestingssystemen; permanent opstallen	A 1.100 (HA 1.100)	17	148	2.516,0
H	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	overige huisvestingssystemen	A 3.100 (HA 2.100)	26	38	988,0
K	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	overige huisvestingssystemen	A 3.100 (HA 2.100)	10	38	380,0
Totaal						33.898,0

De fijnstofemissie van het project bedraagt minder dan 800 kg per jaar. Het uitvoeren van een cumulatieberekening is daarom niet nodig.

Er is dan ook voor de cumulatieve beoordeling van fijnstof/luchtkwaliteit geen reden om een MER te laten opstellen.

Individueel effect fijnstof/luchtkwaliteit

Wij hebben beoordeeld of er redelijke maatregelen worden genomen om de uitstoot van fijnstof door het houden van dieren, te beperken. In het Besluit emissiearme huisvesting (Beh) zijn normen gesteld voor de emissie van fijnstof.

Binnen het bedrijf worden geen dieren gehouden waarvoor in het Besluit emissiearme huisvesting maximale emissiewaarden voor fijnstof zijn gesteld. Zie hiervoor tabel 7.

Verder hebben we de aanmeldingsnotitie getoetst aan de wettelijke voorwaarden voor de beoordeling van de luchtkwaliteit. Die voorwaarden zijn beschreven in de volgende documenten:

- Wet luchtkwaliteit (titel 5.2 Luchtkwaliteitseisen, Wet milieubeheer);
- Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen);
- Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen);
- Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007;
- Regeling projectsaldering luchtkwaliteit 2007;
- Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen);
- Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).

De aanmeldingsnotitie gaat ondermeer over het uitbreiden van het aantal te houden melkkoeien en vrouwelijk jongvee. Deze activiteiten zijn bepalend voor de emissie van fijnstof/zwevende deeltjes (PM₁₀). In de Wet milieubeheer zijn voor de emissie van PM₁₀ grenswaarden opgenomen voor de bescherming van de gezondheid van de mens (Wm, bijlage 2, voorschrift 4.1):

- 24 uurgemiddelde grenswaarde van 50 µg/Nm³ voor PM₁₀, waarbij geldt dat deze maximaal 35 keer per jaar mag worden overschreden
- jaargemiddelde grenswaarde van 40 µg/Nm³ voor PM₁₀

Voor het berekenen van de concentratie van nóg kleinere deeltjes dan PM₁₀, namelijk deeltjes van 2,5 micrometer of kleiner (PM_{2,5}), zijn nog niet van alle huisvestingssystemen de emissiefactoren bekend. Tot die tijd sluiten we bij de beoordeling van PM_{2,5} aan bij een

publicatie van het Planbureau voor de leefomgeving¹. De conclusie daarin luidt dat wanneer aan de norm voor PM₁₀ wordt voldaan, ook aan de norm voor PM_{2,5} wordt voldaan. Er hoeft niet in alle gevallen direct aan de grenswaarden worden getoetst. De toetsing is namelijk niet nodig als het bedrijf niet noemenswaardig ('Niet In Betekenende Mate' (NIBM)) bijdraagt aan de toename van de concentraties zwevende deeltjes (PM₁₀) en stikstofoxide (NO₂). De toename mag dan niet meer dan 3%, dus niet meer zijn dan 1,2 µg/m³ voor fijnstof of stikstofoxide. Dit alles staat in het 'Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteit)' (NIBM) van 30 oktober 2007. De onderstaande tabel is een hulpmiddel om aan te tonen dat het project NIBM bijdraagt. Er is daarbij rekening gehouden met de hiervoor genoemde grens van 3%.

tabel 8:

afstand (m) tot te toetsen plaats	70	80	90	100	120	140	160
totale emissie (g/jaar) van de oprichting/wijziging	324.000	387.000	473.000	581.000	817.000	1.075.000	1.376.000

Bron: ECN. Getallen op grond van berekeningen Stacks, versie 2008

De fijnstofemissie in de bestaande situatie bedraagt 28.762 gram per jaar. De fijnstofemissie in de nieuwe situatie bedraagt 33.898 gram per jaar. Door het uitvoeren van het project zal de totale fijnstofemissie toenemen met 5.136 gram per jaar. De emissie van NO₂ is op dit bedrijf niet van belang en is niet in de beoordeling meegenomen.

De dichtst bijgelegen woning die niet bij het bedrijf hoort (Raetmansweg 5) ligt op een afstand van ongeveer 135 meter vanaf de grens van het bedrijf (inrichtingsgrens). Volgens de bovenstaande tabel is er voor dit project dus sprake van een niet in betekenende mate bijdrage.

De conclusie met betrekking tot fijnstof en luchtkwaliteit is dat de grenswaarden (bijlage 2 Wet milieubeheer) niet worden overschreden. Samen met de naar verhouding goede luchtkwaliteit in de Achterhoek concluderen we daarom, dat er voor de individuele beoordeling van fijnstof/luchtkwaliteit geen belangrijke nadelige gevolgen zijn voor de omgeving. Voor het aspect fijnstof hoeft er geen MER te worden opgesteld.

Geluid

Het project zal geen ingrijpende gevolgen hebben voor de productie van geluid. Het geluid vanuit het bedrijf toetsen we aan de normen die in de "Handreiking industrielawaai en vergunningverlening, oktober 1998" (Handreiking) staan.

Gelet op de activiteiten die in de aanmeldingsnotitie zijn beschreven verwachten wij dat het bedrijf aan die normen kan voldoen. Er zijn daarom geen belangrijke gevolgen voor het milieu/omgeving te verwachten. Aan de omgevingsvergunning milieu worden straks passende geluidvoorschriften verbonden. Geluid is in dit geval geen reden om een MER te eisen.

Bodem

In de aanmeldingsnotitie zijn bodembedreigende activiteiten genoemd. Voor het aspect 'bodem' gelden voor het bedrijf de voorschriften uit het Bal. In het Bal staan voldoende voorschriften om de bodem te beschermen. Er zijn daardoor geen negatieve gevolgen voor de omgeving te verwachten. Het opstellen van een MER is daarom voor 'bodem' niet nodig.

Gezondheid

Hygiënemaatregelen

Binnen het bedrijf gelden de regels uit de Wet dieren. Deze regels zorgen ervoor dat dierziektes binnen het bedrijf zoveel mogelijk worden voorkomen en bestreden. Het gaat

¹ "Attainability of PM_{2,5} air quality standards, situation for the Netherlands in a European context", Planbureau voor de Leefomgeving, Bilthoven 2009

daarbij onder andere om het gebruik van bedrijfskleding, het naleven van een hygiëneprotocol en het schoonmaken en ontsmetten van veetransportwagens.

Vervoersverbod

Bij het uitbreken van een besmettelijke dierziekte, kan de overheid een vervoersverbod instellen. Bij zo'n verbod kunnen geen dieren van het bedrijf worden afgevoerd. De veebezetting kan daardoor tijdelijk toenemen. Door de ruime bedrijfsopzet en de naar verhouding grote leefoppervlaktes van de dieren, is de opvangcapaciteit van het bedrijf relatief groot. Als een vervoersverbod lang blijft bestaan, kan eventueel een tijdelijke noodopvang gemaakt worden.

Om risico's op het bedrijf te beperken en te voorkomen is het bedrijf zo opgezet, dat bezoekers niet direct in de stallen kunnen komen. Degene die de stallen wil binnengaan, moet zich houden aan strikte hygiëneregels. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het gebruik van een hygiënesluis, het gebruik van ontsmettingsmiddelen en het dragen van bedrijfskleding.

De conclusie voor het aspect 'gezondheid' is dat er voor de omgeving geen negatieve gevolgen voor de gezondheid zijn te verwachten. Het opstellen van een MER is daarom voor het aspect 'gezondheid' niet nodig.

Overige aspecten

Naast het voorkomen van gevaar, schade en hinder moeten we onder andere ook de aspecten energie, water, afval en vervoer beoordelen.

Er worden energiebesparende maatregelen uitgevoerd. Het energieverbruik beoordelen wij als normaal voor een dergelijk vergelijkbaar bedrijf.

(Grond)water wordt o.a. gebruikt voor drinkwater voor het vee en voor schoonmaak- en reiniging. Er zijn binnen het bedrijf geen installaties aanwezig die zorgen voor een extra hoog (grond)waterverbruik. Het verbruik van water staat in verhouding tot wat je bij een normale praktijk mag verwachten.

Het afval dat in het bedrijf vrijkomt bestaat met vooral uit (huishoudelijke) restafval, papier, klein chemisch afval en kadavers.

De wijzigingen van de inrichting zal tot een kleine toename van vervoersbewegingen leiden. Bovenstaande aspecten hebben geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Er hoeft voor deze aspecten geen MER te worden opgesteld.

2 CONCLUSIE

Er is een aanmeldingsnotitie opgesteld voor een project bij het agrarisch bedrijf op het adres Ratumseweg 34-36 in Winterswijk Ratum. De aanmeldingsnotitie is opgesteld als voorbereiding voor een aanvraag omgevingsvergunning voor de activiteit milieu. De aanmeldingsnotitie bevat genoeg informatie om een oordeel te geven over de effecten van het project op de omgeving en de vraag of wel of niet een milieueffectrapport moet worden opgesteld.

We hebben hierboven de mogelijke effecten op de (leef)omgeving van het bedrijf beoordeeld. Wij komen daarbij tot de volgende conclusies:

1. De ligging en voorgenomen activiteiten van het bedrijf hebben geen ontoelaatbare of onherstelbare milieugevolgen voor de omgeving;
2. Voor de uit te voeren activiteiten hoeft geen milieueffectrapport (MER) te worden opgesteld.